

Izdajatelj in založnik: Zavod RS za šolstvo

Predstavniki: dr. Vinko Logarj

Uredniški odbor:

dr. Dragica Čeč, Znanstveno-raziskovalno
središče KoperBojana Aristovnik, Zgodovinski arhiv Celje
Dragica Babič, Šolski center Celje –
Gimnazija LavaJana Bec, Osnovna šola Prule Ljubljana
mag. Mateja Drnovšek Zvonar, Osnovna
šola Polje LjubljanaŠtefan Harkai ml., Osnovna šola Puconci
Brigita Praznik Lokar, Osnovna šola Danile
Kumar LjubljanaDamjan Šnoj, Osnovna šola Preserje
dr. Mojca Sorn, Inštitut za novejšo
zgodovinoSrečko Zgaga, Gimnazija Poljane
mag. Manica Maver, Državni tehniški zavod
Žiga Zois, TrstKiti Jurica Korda, Gimnazija Dubrovnik
dr. Daniel Wutti, Visoka pedagoška šola,
Celovec

Odgovorna urednica: dr. Vilma Brodnik

Naslov uredništva: dr. Vilma Brodnik,
Zavod RS za šolstvo OE Ljubljana,
Dunajska 104, 1000 Ljubljana, tel.: 01/236
31 19, faks: 01/236 31 50, e-naslov: vilma.
brodnik@zrss.si

Urednica založbe: Simona Vozelj

Jezikovni pregled: Tine Logar

Prevod povzetkov v angleščino: Ensitra
prevajanje, Brigita Vogrinec Škraba s. p.

Oblikovanje: Studio Aleja d. o. o.

Računalniški prelom: Medium d. o. o.

Tisk: Abo grafika d. o. o.

Naklada: 450 izvodov

Fotografiji na naslovnici: Fotografija
prikazuje grobnico družine Enijcev,
ohranjene v rimski nekropoli v Šempetru
v Savinjski dolini. Datirana je v 2. stoletje.
(Vir: Turistično društvo Šempeter.)Naročila: ZRSS – Založba, Poljanska c. 28,
1000 Ljubljana, e-naslov: zalozba@zrss.si,
faks: 01/300 51 99

Naročnina:

Letna naročnina (2 številki): 33,00 EUR
za ustanove, 24,75 EUR za fizične osebe;
12,50 EUR za dijake, študente, upokojence;
cena posamezne številke v prosti prodaji je
20,00 EUR. V cenah je vključen DDV.

© Zavod RS za šolstvo, 2020

Revija je vpisana v razvid medijev, ki ga
vodi Ministrstvo za kulturo pod zaporedno
številko 578.Vse pravice pridržane. Brez založnikovega
pisnega dovoljenja ni dovoljeno nobenega dela
te revije na kakršenkoli način reproducirati,
kopirati ali kako drugače razširjati. Ta prepoved
se nanaša tako na mehanske oblike reprodukcije
(fotokopiranje) kot na elektronske (snemanje ali
prepisovanje na kakršenkoli pomnilniški medij).

REVIJI NA POT

»Prav gotovo, da so stari Grki po tragedijah gledali veseloigro, a ne kaže, da so takrat imeli za uničevanje človeških teles tako organizirane postojanke; zato je bila njihova potreba po katarzi nekoliko drugačna od potrebe Evropejca dvajsetega stoletja. Mojra se pri nas ne spoprijema s posameznikom, ampak z družbo; naša Usoda je boginja skupnosti, rešili se je bomo množično ali pa množično podleli.«

(Pahor, B. (2020). *Tako mislim*. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 49.)

V letu 2020 obeležujemo več pomembnih obletnic, povezanih z nacionalno zgodovino. Tako je minilo 100 let od koroškega plebiscita, požiga Narodnega doma v Trstu in podpisa rapalske pogodbe ter 30 let od prvih poveljnih, demokratičnih, svobodnih volitev ter plebiscita za samostojno in neodvisno Slovenijo. Obeleževanje zgodovinskih obletnic je povezano s kulturo spominjanja, ki je lahko zazrta v preteklost in mladine pogosto ne pritegne več. Nove možnosti zato prinaša zamisel o odprtem, inkluzivnem, čezmejnem obeleževanju obletnic dogodkov, ki so pogosto razdvajali ter pomenili za ene »poraz« in za druge »zmago«. Pobudo za inkluzivno, čezmejno obeleževanje 100. obletnice koroškega plebiscita prinaša članek koroškega rojaka in profesorja na Pedagoški fakulteti v Celovcu dr. Daniela Wuttija v rubriki *Izpostavljam*. Namen takšnega obeleževanja ni prevzemanje zgodovinskih narativov drugih, temveč vzpostavitev kulture dialoga in izkaz spoštovanja do zgodovinske izkušnje ljudi na obeh straneh meje ter njihovega pogleda in spominov na zgodovinsko dogajanje, kar naj vodi v skupno čezmejno prihodnost. Obmejne regije spora bi tako postale regije sodelovanja in miru, kar sta ob 100. obletnici požiga Narodnega doma v Trstu s pravim dejanjem vrnitve Narodnega doma slovenski skupnosti ter poklonitvijo ob spominskem obeležju slovenskim bazoviškim junakom in ob spomeniku žrtvam v Bazoviški fojbi pokazala slovenski predsednik Borut Pahor in italijanski predsednik Sergio Matterella. Spravni obisk simboličnih mest slovenskega predsednika Boruta Pahorja in avstrijskega predsednika Alexandra van der Bellena pa je potekal tudi ob 100. obletnici koroškega plebiscita. Veliki pisatelj in tržaški rojak Boris Pahor, ki je preživel krute življenjske preizkušnje v vseh treh totalitarizmih 20. stoletja, v razmišljanjih v številnih literarnih in dokumentarnih delih s svojim življenjskim zgledom kliče k sodelovanju in povezovanju družb ter narodov, saj nas lahko drugače zgodovina znova pogubi.

V tokratni Zgodovini v šoli v rubriki *Izpostavljam* objavljamo dva pregledna članka za pripravo osnovnošolskih učencev na tekmovanje iz znanja zgodovine na temo mlajše železne dobe (dr. Boštjan Laharnar, Narodni muzej Slovenije) in zgodnjega rimskega obdobja na Slovenskem (dr. Bernarda Županek, Muzej in galerije mesta Ljubljana). Rubrika *Izmenjujemo izkušnje* prinaša primere dobre šolske prakse obravnave rapalske meje z ekskurzijo v povezavi z lokalno zgodovino Žirovskega in 100. obletnico podpisa rapalske pogodbe (Vlasta Pečelin, Osnovna šola Žiri), medpredmetne obravnave izbranih tem iz španske zgodovine v povezavi s poukom španskega jezika (Alenka Bizjak in Katarina Škufca, Gimnazija Kranj), obravnavo holokavsta s pomočjo ekskurzije in literarnih del z zgodovinskim ozadjem (Bojana Modrijačič Reščič, Šolski center Nova Gorica, Elektrotehniška in računalniška šola), predstavitev mednarodnega projekta *Več kot čebelarjenje* s projektnim delom in razvijanjem podjetnostnih kompetenc (Mojca Logar, Biotehniški center Naklo). V rubriki *Iz zgodovinskega* objavljamo nove izsledke raziskav vloge dr. Franceta Prešerna in dr. Janeza Bleiweisa za slovensko zgodovino in v slovenskem zgodovinskega (dr. Marijan Dovič, ZRC SAZU, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede). Rubrika *Predstavljamo* pa prinaša poročila o knjigi *Nekje še sije sonce*, na temelju pričevanj Michaela Gruenbauma, praškega Juda, ki je preživel holokavst (dr. Vilma Brodnik, Zavod RS za šolstvo), monografije o vključevanju ustne zgodovine v pouk zgodovine avtorja Donalda A. Ritchieja (dr. Danijela Trškan, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani) ter dveh poljudnih knjig o obravnavi železne dobe pri pouku zgodovine v osnovni šoli (dr. Danijela Trškan in asist. Špela Bezjak, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani).

Vabljeni k branju in soustvarjanju.

Dr. Vilma Brodnik, odgovorna urednica